

Klima- og miljødepartementet
Postboks 8013 Dep
0030 OSLO

Bruk av snøskuter for fornøyleskjøring - uttalelse til forslag til endring i lov om motorferdsel i utmark og vassdrag og forskrift for motorkjøretøyer i utmark og på islagte vassdrag

Vi viser til departementets høringsbrev av 10.07.2014.

Det foreslås endringer i både motorferdselloven og nasjonal forskrift som gir kommunene adgang til å etablere snøskuterløyper for fornøyleskjøring.

Fylkesmannen har den 26.06.2013 avgitt uttalelse til departementets høringsbrev av 30.05.2013 vedrørende forsøksordningen som i utgangspunktet skulle gå forut for en eventuell lovendring. Nå er forsøksordningen stoppet og departementet går rett på lovendring. Fylkesmannen støttet departementets forslag om å gjennomføre et forsøk med etablering av snøscooterløyper gjennom planlegging etter plan- og bygningsloven. Vi så det imidlertid som helt avgjørende at forsøksordningen ble fulgt opp med omfattende kontrollvirksomhet. Hvis ikke kunne det bl.a. bli vanskelig å evaluere forsøkene. Erfaringene viser at det skjer mye ulovlig kjøring, kanskje fordi sjansene for å bli tatt har vært små. Etter Fylkesmannens skjønn bør endringene i regelverket bare skje dersom dette fører til at den ulovlige snøscooterkjøringen blir merkbart redusert. Vi mener det derfor var uheldig at forsøksordningen stoppet. **Dersom foreslåtte endringer vedtas, ber vi likevel departementet sikre at det skjer en evaluering etter en «prøveperiode» med hensyn til om endringene skjer i tråd med lovens formål.**

Forslaget til endringer i lov og forskrift er i hovedsak i samsvar med forsøksforslaget. Fylkesmannen hadde den 07.02.2014 en felles samling for kommunene i både Vest- og Aust-Agder som hadde søkt om å delta i forsøket. Det framkom da en rekke spørsmålsstillinger. Noen av disse ble formidlet til Miljødirektoratet. Vi merker oss at det i kommentarene til endringene som nå foreslås gis svar på noe av dette.

Til forskriftsforslaget § 4a, 5 ledd pkt a) og 6. ledd pkt a) og b)

Kommunene skal:

- ta hensyn til støy og andre ulemper for friluftsliv
- kartlegge og verdisette friluftslivsområdene der skuterløypene planlegges
- vurdere betydningen av de berørte områdene opp mot øvrige friluftslivsområder i kommunen

Alle disse tre punktene krever at det er gjort en samlet kartlegging og verdisetting av friluftslivsområdene i kommunen. I forskriftsforslaget sies det bare at det skal kartlegges der

snøskuterløypene planlegges. Imidlertid sies det også at disse områdene skal vurderes opp mot **øvrig**e friluftslivsområder i kommunen. Dersom en slik kartlegging skal kunne gjennomføres, må alle relevante friluftslivsområder med tilsvarende bruksområder i kommunen være kartlagt. **Vi foreslår derfor at forskriftsteksten endres slik at dette ivaretas.**

Friluftsliv foregår ofte på tvers av kommunegrenser. Det er derfor også behov for at friluftslivsområdene i **nabokommunene** er kartlagt og verdisatt, dersom vurderingene over skal kunne gjøres på et faktabasert datagrunnlag.

Kartlegging og verdisetting

Kartlegging av friluftslivsområder er en omfattende prosess, som krever feltarbeid og medvirkning fra mange aktører. Etter vår mening må det være et absolutt krav at kommunene har gjennomført en faglig uavhengig kartlegging av viktige friluftslivsområder og satt verdi på disse, før det kan planlegges snøskuterløyper. Vi anbefaler at Klima- og miljødepartementet sørger for at det gis statlig tilskudd til slik kartlegging for å stimulere kommunene til å gjennomføre den så raskt som mulig.

Situasjonen i Vest-Agder:

I Vest-Agder har fylkeskommunen på egen hånd utarbeidet et kart som viser store viktige friluftslivsområder. Fylkeskommunen har anbefalt kommunene å utvikle dette gjennom kartlegging etter Miljødirektoratets «Veileder M98-2013 Kartlegging og verdisetting av friluftslivsområder». Det er viktig at dette blir gjort dersom kommunene skal kunne foreta de vurderingene som høringsforslaget legger opp til.

Departementet ber om innspill til pkt. 6 i høringen

I pkt. 6.2 anføres at departementet vil vurdere kontroll- og sanksjonsmulighetene i forbindelse med utforming av lovforslaget, men har ikke foreslått konkrete bestemmelser om dette i høringsforslaget.

Fylkesmannen mener det er viktig at lovendringen fører til at den ulovlige kjøringen blir vesentlig redusert. Dette må etter vårt skjønn kreve en betydelig opptrapping av oppsyn/kontroll. Samtidig er det viktig at det nyttes strenge straffereaksjoner som inndragning av kjøretøy og et høyt bøtenivå. I tillegg til hensynet til friluftslivet er ett av argumentene for dette bl.a. hensynet til **viltet**:

Hjorteviltet vil i første rekke lære seg å frykte snøskuter når denne forbindes med mennesker, eller når det har erfart å bli jaget og/eller av den. I land der hjortevilt forfølges eller jaktes med motorkjøretøyer på bakken eller i lufta viser erfaring at de raskt vil lære seg å flykte også ved lyden på avstand. For hjortevilt vil forstyrrelser på vinter/etterm vinter kunne få kritiske effekter i form av tapt beitetid, flukt og økt energiforbruk i en kritisk periode av året. Det er dessverre ikke uvanlig at hunndyr aborterer dersom de er i svak kondisjon og utsettes for betydelig forstyrrelse på etterm vinteren og tidlig vår. For villrein er det vist at dyra over tid unngår å bruke beiteområder eller andre funksjonsområder der de regelmessig er utsatt for forstyrrelse, og slike unnvikelseeffekter er godt dokumentert gjennom forskning i Norge.

Ulovlig jakt fra snøskuter er dessverre et fenomen vi er klar over finnes, i første rekke på ryper. Økt skuterbruk uten økt oppsyn vil kunne gi økt mulighet for dette. En rekke av våre klippehekkende rovfugler i fjellet er sårbare for menneskelig forstyrrelse. Arter som

kongeørn, jaktfalk og hubro anses særlig sårbare og starter sin hekkesyklus mens det normalt ennå er rikelig med snø og gode kjøreforhold for snøskuter i fjellet. Uavhengig av lovlig eller ulovlig snøskuterkjøring vil denne kunne være en trussel for disse særlig hensynskrevende og forstyrrelsesutsatte artene.

Med hilsen

Tom Egerhei (e.f.)
ass. fylkesmann

Ørnulf Haraldstad
miljøverndirektør

Dokumentet er godkjent elektronisk og har derfor ingen underskrift.

Kopi til:

Hægebostad kommune		4595	Tingvatn
Søgne kommune	Postboks 1051	4682	Søgne
Åseral kommune	Gardsvegen 68	4540	Åseral
Lyngdal kommune	Postboks 353	4577	Lyngdal
Kristiansand kommune	Postboks 417 Lund	4604	Kristiansand S
Sirdal kommune	Tonstad	4440	Tonstad
Farsund kommune	Postboks 100	4552	Farsund
Audnedal kommune	Postboks 68	4525	Konsmo
Vennesla kommune	Postboks 25	4701	Vennesla
Kvinesdal kommune	Nesgata 11	4480	Kvinesdal
Flekkefjord kommune	Kirkegaten 50	4400	Flekkefjord
Marnardal kommune	Postboks 40	4534	Marnardal
Lindesnes kommune	Postboks 183 - Vigeland	4524	Lindesnes
Vest-Agder fylkeskommune	Postboks 517 Lund	4605	Kristiansand S
Mandal kommune	Postboks 905	4509	Mandal